

HASAN KAVRUK VE KLASİK TÜRK EDEBİYATI YAZILARI

EDİTÖRLER:
RAMAZAN SARIÇİÇEK
İDRİS KADIOĞLU
MUHAMMED FELAT AKTAN

Bu PDF dokümanı, kitabın bir kısmını içermektedir.
DBY okurları için özel olarak oluşturulmuştur.

“dün” den öğrendiklerinle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

“dün” den öğrendiklerinle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

© 2026, DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI™

Tüm hakları saklıdır. Kaynak gösterilerek tanıtım amacıyla ve araştırma için yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir şekilde kopya edilemez, elektronik ve mekanik yolla çoğaltılıp, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

DBY: 530
Edebiyat: 289

ISBN 978-625-8686-43-2
Sertifika No: 52315

Baskı Tarihi: İstanbul, 2026

Editörler:
Ramazan Sarıççek - İdris Kadioğlu - Muhammed Felat Aktan

Yayın Yönetmeni:
İrfan Güngörür

Baskı Hazırlık:
DBY Ajans

Baskı/Cilt:
Birlik Baskı Ozalit San. Tic. Ltd. Şti.
(Sertifika No: 52846)

KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI / Library Cataloging-in-Publication Data (CIP)

Hasan Kavruk ve Klasik Türk Edebiyatı Yazıları

Editörler: Ramazan Sarıççek (Prof. Dr.), İdris Kadioğlu (Prof. Dr.),

Muhammed Felat Aktan (Doç. Dr.)

İstanbul ; DBY Yayınları, 2026.

410 s. ; 16,0 x 23,5 cm ____ (DBY Yayınları ; No. 530)

ISBN 978-625-8686-43-2

1. Edebiyat 2. Klasik Türk Edebiyatı 3. Armağan Kitabı

İçindekiler

Ön Söz	7
Giriş	9
Prof. Dr. Hasan Kavruk Bibyografyası	13
<i>Ramazan SARIÇÇEK</i>	
Azeri Türkçesiyle Manzum Bir Cümçüme-Nâme	39
<i>Saadet KARAKÖSE</i>	
Klâsik Türk Edebiyatı Çalışmalarında Sözlük Kullanımı	45
<i>İsrafil BABACAN / Naci GILIÇ</i>	
Türk Şiirinde Ahenk: Klasik Belâgat ve Modern Deyişbilim Arasında Bütüncül Bir Tasnif Modeli	63
<i>Bahir SELÇUK</i>	
Edebiyatın Eğitimdeki Rolü ve Buna Prof. Dr. Hasan Kavruk'un Katkıları	95
<i>Mehmet CİHANGİR</i>	
Klasik Türk Edebiyatı Geleneğini Takip Eden Bir Şair Gazi Giray Han (Gazâyî) ve Bilinmeyen Şiirleri	115
<i>Mustafa ERDOĞAN</i>	
Nazmın Gölgesinde Kalanlar: Mensur Metinlerde Edebî Sanatların Kullanımı Üzerine Değerlendirmeler	133
<i>Elif TOK</i>	

Farklı Coğrafyalarda Yaşayan Çağdaş İki Hamse Şairi Nevâî ve Hamdî Üzerine Bir Değerlendirme	147
<i>Mustafa GÜNEŞ</i>	
Kendi Dilinden Şeyhülislâm Yahyâ'nın Şahsiyeti	161
<i>Sait YILTER</i>	
Reşidî'nin İbn Abbas'a Atfedilen Tercüme-i Âyât-ı Zebur Adlı Eserin Manzum Tercümesi	183
<i>Halil BATUR</i>	
Şâir Ekrem Kılıç'ın Rubâîleri	199
<i>Ekrem BEKTAŞ</i>	
Kız Destanı'nın Diyarbakır İl Halk Kütüphanesi 1617/3 Koleksiyon Numarasına Kayıtlı Nüshası	227
<i>Ahmet İÇLİ</i>	
Harflerin Aynasında Yansıyan Sırlar: Niyâzî-i Mısırî'de Cifir	263
<i>Süleyman ÇALDAK</i>	
Es'ad-ı Bağdâdî Dîvânı'ndaki Na'tlar Üzerine	291
<i>İdris KADIOĞLU</i>	
Cinânü'l-Cinâs'ta Halk Hekimliği ve Yemekler	313
<i>Zahidegöl DEMİR</i>	
Sâbir Pârsâ Divanı'nda Mezheb-i Kelâmî Sanatı	335
<i>Kazım YOLDAŞ</i>	
Ahmed Mürşidî'nin Pendnâme'sindeki Hikâyelerin Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi	357
<i>Asiye KADIOĞLU</i>	
Osman Nevres'in Dîvânında Bulunmayıp Eser-i Nâdir-Mecmuâtı't-Tarab 'ala Lisânî'l-Edeb Adlı Eserinde Yer Alan Rubâî ve Beyitler	399
<i>Malik ÇİÇEK</i>	

Ön Söz

Akademik hayatını Türk diline, kültürüne ve özellikle Klasik Türk Edebiyatı'nın eşsiz mirasına adanmış; yetiştirdiği öğrenciler ve ürettiği eserlerle alanda derin izler bırakmış kıymetli bilim insanı **Prof. Dr. Hasan Kavruk**'un aziz hatırasına ve ilmi müktesebatına ithafen hazırlanan bu armağan kitap, kolektif bir vefanın ve saygının ürünüdür. Bir bilim insanına sunulabilecek en anlamlı hediyenin, onun açtığı yolda yürüterek üretime devam etmek olduğu inancıyla hazırlanan bu eser, hocamıza duyulan minnetin yazılı bir nişanesidir.

Elinizdeki bu kıymetli çalışma; bir takdim/giriş metni, Prof. Dr. Hasan Kavruk'un akademik mirasını kayıt altına alan kapsamlı bir bibliyografya ve alanında uzman araştırmacılar tarafından kaleme alınan 17 özgün makale olmak üzere **toplam 18 çalışmadan** oluşmaktadır. Kitapta yer alan makaleler, Hasan Kavruk hocamızın akademik ömrünü vakfettiği Klasik Türk Edebiyatı'nın zengin dünyasını farklı pencerelerden aralamaktadır.

Kitabın tematik kurgusu, edebiyatımızın hem kuramsal hem de metinsel derinliğini yansıtacak bir çeşitliliğe sahiptir:

- **Metin Neşri, Şerhi ve İncelemeleri:** Eserde *Cümciüme-nâme*, *Tercüme-i Âyât-ı Zebur*, *Kız Destanı* gibi nadide mensur ve manzum metinler ilk kez gün yüzüne çıkarılmakta veya yeni nüshaları üzerinden yeniden değerlendirilmektedir.
- **Divan Edebiyatı ve Şair Monografileri:** Gazi Giray Han, Şeyhülislâm Yahyâ, Nevâî, Hamdî, Es'ad-ı Bağdâdî ve Sâbir Pârsâ gibi edebiyat tarihimizin köşe taşı niteliğindeki şairleri; şahsiyetleri, bilinmeyen şiirleri ve na'tları üzerinden derinlemesine analiz edilmektedir.
- **Edebi Teoriler, Dil ve Belâgat:** Klasik şiirde ahenk, sözlük kullanımı, mensur metinlerde edebi sanatlar ve mezheb-i kelâmî gibi kuramsal temalar; disiplinler arası bir bakış açısıyla, klasik belâgat ile modern deyişbilim arasında köprüler kurularak incelenmektedir.
- **Kültür Tarihi, Tasavvuf ve Eğitim:** Niyâzî-i Mısırî'de cifir ilmi, *Cinânü'l-Cinâs*'taki halk hekimliği ve yemek kültürü gibi folklorik öğelerin yanı sıra,

Ahmed Mürşidi'nin *Pendnâme*'si üzerinden değerler eğitimi gibi çok boyutlu konular esere çok sesli bir zenginlik katmaktadır.

Bu çalışma, sadece geçmişin edebi mirasını bugüne taşımakla kalmıyor; aynı zamanda edebiyatın eğitimdeki rolünü ve Hasan Kavruk hocamızın bu sürece sunduğu şahsi katkıları da tescil ederek geleceğin araştırmacılarına bir rehber sunuyor.

Böylesine anlamlı ve kapsamlı bir vefa eserinin yayına hazırlanması, şüphesiz büyük bir iş birliğinin ürünüdür. Bu doğrultuda, kıymetli kalemyle kitaba değer katan tüm yazarlarımıza, hakemlik süreçlerinde titizlikle çalışan değerli hocalarımıza ve kitabın basımını üstlenen yayınevi ekibine içtenlikle teşekkür ederiz.

Bu eserin, ömrünü Türk kültürüne hizmete adanmış Prof. Dr. Hasan Kavruk hocamızın adını ve ilmi mirasını geleceğe taşımasını, Klasik Türk Edebiyatı alanında çalışan tüm araştırmacılara ve edebiyat dostlarına ilham vermesini temenni ediyoruz.

Editör Kurulu

HASAN KAVRUK

VE KLASİK TÜRK EDEBİYATI

YAZILARI

Türk diline ve Klasik Türk Edebiyatı'na adanmış köklü bir ilim ömrüne hürmetle hazırlanan bu armağan kitap, Prof. Dr. Hasan Kavruk'un aziz hatırasını ve ilmi mirasını geleceğe taşımak üzere sunulan kolektif bir vefa nişanesidir. Bir bilim insanına verilebilecek en anlamlı hediye onun açtığı yolda yürümek olduğu inancıyla meydana getirilen eser, alanında uzman araştırmacıların katkılarıyla biçimlenen zengin bir içeriğe sahiptir.

Kitap; Prof. Dr. Hasan Kavruk'un akademik birikimini belgeleyen bibliyografya çalışmasının yanı sıra, edebiyatımızın kuramsal ve metinsel derinliğini yansıtan 17 özgün makaleden oluşmaktadır. Eserde; Cümcüme-nâme ve Kız Destanı gibi nadide metinlerin neşri, Gazi Giray Han ve Şeyhülislâm Yahyâ gibi köşe taşı şairlerin monografileri yer almaktadır. Ayrıca klasik belâgat, ahenk, sözlük kullanımı, Niyâzî-i Mısıfî'de cifir ilmi, Cinânü'l-Cinâs'ta halk hekimliği ve *Pendnâme* üzerinden değerler eğitimi gibi çok boyutlu konular disiplinler arası bir yaklaşımla ele alınmaktadır.

Geçmişin edebi mirasını bugüne taşıırken geleceğin araştırmacılarına rehberlik edecek bu rehber çalışma, Klasik Türk Edebiyatı meraklıları ve araştırmacıları için vazgeçilmez bir başvuru kaynağıdır.

"dün"den öğrendiklerinle
"bugün"ü yaşamak
"yarın"ları aydınlatır.

ISBN 978-625-8686-43-2
9 786258 686432